

ШЫН

ВКП(б) ТЫВА ОБКОМУНУҢ, КЫЗЫЛ ХООРАЙ КОМИТЕДИНИҢ БОЛГАШ АЖЫЛЧЫ ЧОННАРЫНЫҢ ДЕПУТАТТАРЫНЫҢ ОБЛАСТЬ СОВЕДИНИҢ ОРГАНЫ

№ 14 (2188).

1951 ч. январь 21, воскресенье | Вртээ 20 көп.

1925 ЧЫЛДА ҮНДӨВИЛЕТИНГЕН.

Бо хүн Владимир Ильич Ленинниң мечээнинден бээр 27 чыл болган.

Ленинниң тугунуң адаа-биле, улуг Сталинниң башталгазы-биле коммунизмниң тиилелгелеринче бурунгаар!

ЛЕНИНИЗМНИҢ ТИИЛЕЛГЕЗИ

Бүгү мурнакчы кижилер төрөлгөтөнүн баштыңызы болгаш башкызы, коммунисттик партияныкы болгаш делегейде социалисттик бир дугаар күрүениң үндөзилекчизи Владимир Ильич Ленин 1924 чылдың январь 21-де мечээниден бээр бо хүн 27 чыл ою болуп турар. Кийи төрөлгөтөнүн төгүзүдө чаа үениң эгеи В. И. Ленинниң ады-биле хол-башкан. В. И. Ленинниң улуг ады совет улустуң, бүгү делегейниң ажалчы чоннарының кызыгаар чок ынакшылы-биле болгаш хүндүлели-биле бүртөткөн.

Улуг Ленинниң чагыларын күөсетпешаан, совет улус большевик партияныкы болгаш эш Сталинниң шылгараңгай башталгазының ачызы-биле делегейде социалисттик бир дугаар күрүени тургузуп, социализмниң улуг чаалап алышы-кыяларын империалистерниң калчааның халдаашкынарындан кам-галап алган.

В. И. Ленинниң ады болза, бүгү делегейниң ажалчы чоннарынга өңе чоок, өңе ынак ат, оларныкы капиталисттик өңу чурумну ууткааш хостуг, аас-кежиктик чурттаганы чаалап алырының тугу болгаш программазы болуп турар.

В. И. Ленин чаа хевирниң партияны — пролетариаттың дайынчы большевик партиязын үндөзилеп тургускан. Владимир Ильич бодунуң өң чоок дузалакчызы болгаш соратниги И. В. Сталин-биле кады большевик партияны марксизм-ленинизмниң улуг өөредин-биле чепсеглеп, канчап быжыгалаан. Ленин болгаш Сталинниң үндөзилеп тургусканы социалисттик күрүне, социалисттик ниитилел дугайында марксизм-ленинизм өөредигиниң чайынаачак бадтыкалы болган. Ленин-Сталинниң идеяларының организацкы, мобилизацкы күжү-биле Совет чурт кыска хуусаанын иштилеп үлетпүр болгаш көдөө ажал-агыт талазы-биле өң мурнакчы күрүне болу берген. Индустриализация болгаш коллективизация дугайында большевик партияныкы политиказы Ада-чурттуң Улуг

дайынынга немец болгаш япон империализмни тиилээрин хандырган. Ада-чурттуң Улуг дайыны Ленинниң тургусканы Совет Социалисттик Республикаларныкы Эвиделиция бажымы болгаш социализмниң системаның капиталисттик системедан артык шынарлыгына база катап көргүскөн.

Бистиң чуртувус ам күчүлүг чаа көдүрүлүшкүндө турар. Дайын сөөлүндө беш чылдың планы чедишкенини күөсетпешаан. Совет улус Ленин—Сталинниң партиязының удуртулганы-биле бойдушту чагырып, чаартырының сталинчы программаны чедишкенини боттандырып, коммунизмниң улуг туудушкуннары—суг күжү-биле ажалдаар күчүлүг электри станцияларын болгаш суггарылга системаларын бедик көдүрүлүшкүнүг тууду тургузуп турар.

Улус ажал-агыттын күчүлүг өзүлдезинге үндөзилөөш, совет улустуң материалдык болгаш культурулук деннели улам бедип турар. Ажалчы чоннарының хажык чок өзүп турар хергелелин хандырып бистиң ниитилелдиң хөгжүлдезиниң хоюлузу апарган.

Бүгү совет чурт-биле кады бистиң тыва улус база улуг чедишкенини чедип алган. В. И. Ленин болгаш И. В. Сталинниң ачызы-биле аас-кежиктик, хостуг чуртталгалык апарганы тыва улус кажаңда черле утпас. Тыва улус чүгө Улуг Октябрының тилеалгезиниң түңнелинде иштики болгаш даштык дарлакчыларның кууданышкынындан хосталганы алган. Шааңда өң хожудангай болгаш караңгы бүдүүлүк чоран Тыва—большевик партияныкы ленинчи-сталинчы национал политиказының ачызы-биле ам Совет Эвиделицияныкы улустарының дең аргелик кижигүнү болгаш чектелип турар облазы апарган.

Совет Эвилели бүгү мурнакчы кижилер төрөлгөтөнү, бүгү улустарга үлөгөр болуп турар. Социалисттик хөгжүлдеңиң оруунче быжы-биле

кирипкен улус демократиязының чурттары Совет Эвилелиниң дузалакчызы-биле төгүлүг улуг чедишкенини чедип алганнар. Улус демократиязының чурттарында коммунисттик болгаш ажалчы партиялар ажалчы чоннары ленинизмниң идеяларын өзүгаар кижизип, чаа амдыралды тургузарыңче мобилизастап турарлар.

800 миллион кижилег Совет Эвилели болгаш улус демократиязының чурттары капиталисттик дарлаады ап октапкыш, социалисттик чаа амдыралды тургузуп турар үедө капиталисттик делегейде экономнуг болгаш политиктиң чөрүлдөөлөр улам-на чиде кенип турар. Капитализм ам делегей кырында тергиндеки карачаңгыс система өвөс апарган. Демократиянык болгаш социализмниң күчүлүг согушкуннарының түңнелинде капитализмниң барыны болгаш чөөн чүкте туруштары улуу-биле кошкый берген. Англия-америк дайын кысыкчылары бүгү делегейни чаалап алыр дээш, шиптирлетинмес чөрүлдөөлөрдөн үнер арга тып алыр дээш чөөн чүкте ханыг дайыны чорудуп, Японияны болгаш Барыны Германияны чепсеглеп турарлар.

Империалисттик реакцияның өлүм мурнундагы күженишкенини капитализмниң тынын камгалап ал шыдапас. Империалисттик чаа дайыны болдурбас дээш, тайбыны камгалаар дээш күчүлүг шимчөөшкени бүгү делегейде организацкы-биле калбарып турар.

Тайбың, демократия болгаш социализм дээш демисежиң турар күштерниң авангардызында күчүлүг Совет Эвилели чоруп турар. Ол күштерни кым-даа, чүү-даа доктаады күш четпес.

Ленинниң улуг херөөниң үргүчүлөкчизи, бүгү делегейниң ажалчы чоннарының баштыңызы болгаш башкызы Иосиф Виссарионович Сталин совет улусту коммунизмче апар чоруур.

Ленинизм делгерези!

Ленинград хоорайныкы Кировский соңгулда округу Иосиф Виссарионович СТАЛИННЫ

РСФСР-ниң Дээди Советиниң депутатынга кандидат кылдыр округтуң соңгулда комиссиязы регистростаан

Ленинниң хоорайныкы Кировский соңгулда округунга бадыйлатар дугайында улустарның баштыңызы болгаш башкызы Ленинниң херэвин үргүчүлөкчизи улуг Сталин чөпшээрелин берген.

Горький аттыг культура бажынынга январь 17-де эртенгиниң 6 шақта Кировский соңгулда округун хуралы болган. Комиссияныкы кижигүннери Кировский округта бактаап турар хөй-ниити организацкыларының, бүдүрүлгө болгаш албан черлериниң төлөөлөкчилери улуг өөрүшкү-биле чыгып келгенер.

Округтуң соңгулда комиссиязының даргазы эш К. С. Гусев хуралды ажитыпшаан, мынча деп чугаалаан.

—Бистиң Төрөөн чуртувустун найсылалы Москваның, Ленинградтың болгаш өске-даа хоорайларныкы ажалчы чоннары РСФСР-ниң Дээди Советиниң депутатынга боттарының бир дугаар кандидаты кылдыр улустарны башкызы болгаш өнүү, коммунизмниң генийлиг тургузукчузу эш Сталинны январь 10-да Кировский заводтуң ажалчы чоннарының хөй кижилег хуралына РСФСР-ниң Дээди Советиниң депутатынга кандидаты кылдыр Иосиф Виссарионович Сталинни ады бир дугаарда адааннар. Эш

Сталинга ленинградчыларның изиг ынакшылы болгаш кызыгаар чок бердингени илереткеш, РСФСР-ниң Дээди Советиниң депутатынга бадыйлатар дугайында бодунун чөпшээрелин бээр улуг башкыдан Кировчулар дилээн.

РСФСР-ниң Дээди Советиниң депутатынга кандидат кылдыр Ленинград хоорайныкы Кировский соңгулда округунга бадыйлатар чөпшээрелин берген дугайында эш Сталинниң дыңзады округтуң соңгулда комиссиязының адынга бо хүн келген. (Каш минутта үзүлбөс адыш часкаашкыны болуп, „Улустун аас-кежигиниң чааакчызы эш Сталинга алдар!“, „Ынак башкымыс, баштыңымыс болгаш өнүүвүс эш Сталинга „Ура!“ деп дозуннар димиреп турган).

Кировский заводтуң партком секретари эш В. И. Смирнов сөс алгаш, эш И. В. Сталинниң совет улустун, бүгү депшилгелиг кижилер төлөгөтөнни мурнунга улуг ачы-хажыларының дугайын, мерген угаанын башкызынга болгаш баштыңызынга совет кижилерниң кызыгаар чок ынакшылы улуг идегел көргүскөн дугайында эш Сталинга ленинградчыларның изиг-биле өөрүп четиргенини дугайын чугаалаан.

Кировский соңгулда округунун интеллигенцияныкы өмүнээвинден

инженер эш А. Кокуюев чүве чугаалааш:

—Бүгү ленинградчыларның, ылангыя Кировский районун ажалчы чоннарының сеткил сагыжын мынча деп илередириң бодап тур мен: „Четирдивис эргим, Иосиф Виссарионович!“—деп медеглээрге, димиттиг адыш часкаашкыны болган.

Ленинградтың садыг портуни ажалчыларның өмүнээвинден эш А. П. Зуев, Кировский соңгулда округунун аныктарының өмүнээвинден эш Ю. Г. Артюкин, Кировский соңгулда округунун херээжен-нериниң өмүнээвинден эш О. К. Новожилова олар чүве чугаалап, округтуң ажалчы чоннарының улуг өөрүшкүзүн илереткенер.

Ленинград хоорайныкы Кировский соңгулда округунун талазы-биле РСФСР-ниң Дээди Советиниң депутатынга кандидат кылдыр эш Сталинны регистростаан деп доктаалды округтуң соңгулда комиссиязы чаңгыс өп сеткил-биле, улуг көдүрүлүшкүнүг бадыйлаан.

Ол доктаалды димиттиг адыш часкаашкыны болуп турда бадыйлаан. Большевик партияга, эш Сталинга алдар болдурган „ура!“ деп үнер, дозуннар салышкыны катап-катап үр-үлчүлөп турган.

РСФСР-ниң Дээди Советинге соңгулда талазы биле соңгулда комиссиязының ДОКТААЛЫ

Ленинград хоорайныкы № 73 Кировский соңгулда округунун талазы-биле РСФСР-ниң Дээди Советиниң депутатынга кандидаты Иосиф Виссарионович Сталинни депшилгел дугайында протоколдарны, база бо округка бадыйлатар дугайында оң медеглели депшилгел организацкылардан кирип келгенин көргөш, округтуң соңгулда комиссиязынга кирген документилерни барымдалааш, Иосиф Виссарионович Сталин „РСФСР-ниң Дээди Советинге соңгулда дугайында Дүрүмүн“ 49, 50, 51, 52, 53 болгаш 54 дугаар чүүлдерин өзүгаар депутаттың кандидатынга депшилгелни округтуң соңгулда комиссиязы доктааты.

„РСФСР-ниң Дээди Советинге соңгулда дугайында Дүрүмүн“ 55 дугаар чүүлүн барымдалааш, округтуң соңгулда комиссиязының доктаатканы болза: Ленин орденини, Кызыл Тук орденини, Күш-ажылдын Кызыл Тугу орденини машина туудушкунунуң болгаш металлургиянык Кировский заводунун ажалчыларныкы, албан-хаакчыттарының, инженерлерниң болгаш техниктерниң ниити хуралындан депшилгел, ССРЭ-ниң Министрлер Чөвүлелиниң Даргазы Иосиф Виссарионович Сталинни РСФСР-ниң Дээди Советинге соңгулда-

лар дугайында Ленинград хоорайныкы № 73 Кировский соңгулда округунга бадыйлатары биле РСФСР-ниң Дээди Советиниң депутатынга кандидат кылдыр регистростаан.

„РСФСР-ниң Дээди Советинге соңгулда дугайында Дүрүмүн“ 58 дугаар чүүлүн барымдалааш, депутатка кандидат Иосиф Виссарионович Сталинни РСФСР-ниң Дээди Советинге соңгулда талазы-биле Ленинград хоорайныкы № 73 Кировский соңгулда округунга бадыйлатары-биле „РСФСР-ниң Дээди Советинге соңгулда дугайында Дүрүмүн“ 57 дугаар чүүлүн өзүгаар бо доктаалды бүгү ниитиге дыңзады-биле чарлаар.

Округтуң соңгулда комиссиязының даргазы К. С. Гусев.

Округтуң соңгулда комиссиязының даргазының оралакчызы К. Т. Александрова,

Округтуң соңгулда комиссиязының кижигүн-чери: М. И. Любова, А. А. Герасимова, Н. М. Петров, М. Н. Тихонов, С. Е. Шалов, Д. Д. Атанова, А. М. Сергеев, В. Н. Волчков.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретари А. О. Дроздова.

Улуг Ленинниң тураскаалын ажалчы чоннар демдөглөп турар В. И. Ленинниң Төп музейинде

В. И. Ленинниң Төп музейинде бо хүнерде кижилер дыка хөй Эрткен даштарын хүнде музейниң задаларына 6 муң ажалчы амыччаныр, колхозчулар, эртемдөөнер, албан-хаакчыттар, студенттер болгаш школачылар, Совет Армияныкы солдаттары болгаш офицерлери чоран.

Музейге чоран кижилер ажалчы чоннарының генийлиг баштыңызы, большевик партияныкы болгаш совет күрүнесиниң үндөзилекчизи В. И.

Ленинниң омур-хевирин көргүскөн байлаакшылар дагырилер, В. И. Ленинниң болгаш И. В. Сталинниң улуг идеялы кады ажалдашыгазын херечилеп турар хөй санга материалдарны улуг сонургаалдык-биле көрүп турарлар.

Чаңгыс хүнүң иштинде музейге 57 бөлүк кижилер чораш барган. Оларныкы аразында С. М. Киров аттыг заводтуң, А. М. Каганович аттыг бир дугаар подшпик заводунуң „Динамо“ заводунуң, Дзержинский аттыг заводтуң ажал-

чынары болгаш албан-хаакчыттары, пеставаныкы „Трекгорная мануфактура“ комбинатының пестаргыччылары, Кашардан келген демир-орукчулар, Серпуховтан келген школачылар болгаш найсылалдык тусту районнарындан келген 13 бөлүк өксүрсангылар бир. Чартык шак болган тудумна оларга „Владимир Ильич Ленин“ деп документалдык кинофильми көрүп турган.

(СЭТА).

Таңды районда Ленин кудумчунда Чаа-Хөл районда

БАЙ-ХААК (телефон-биле). Большевик партияныкы болгаш совет күрүнесиниң тургузукчузу улуг Ленинниң мечээнинден бээр 27 чыл оюн дугайында лекция, беседаларны, номчулгаларны ВКП(б) Таңды райкомунуң 18 лекторлары болгаш чүзү чагам агитаторлары чонун ортузунда кылып турарлар.

„27 чыл иштинде Ленин чокка Ленинниң оруу-биле, эш Сталинниң удуртулганы-биле...“ Ленинниң амдыралы“ деп лекциялар районда Ленин, Сталин, Калинин аттыг колхозтарга болгаш „Кызыл партизан“ колхозка, МТС-ке болгаш көдөө-даа албан, бүдүрүлгө черлеринге болулаан.

Районун клубтарында, кызыл булуңнарында болгаш библиотекарларында Ленин дугайында ном дептерлер делгелерин болгаш фотомонтажтары организацкылаан.

Суурларда, колхозтарда ботты-ынгыр уран-чүүл бөлүмнери Ленин дугайында ырларны, шүлүк чогаалдарны, шийигештерни чонга көргүскөн.

С. ТУШКОВ.

Кызыл хоорайныкы Ленин кудумчунда ийи-үш каът чаа бажынар улай улай тургустунуп турар. 1950 чылда ында ийи каът чаа школа тутунган.

Бо чаа школа ажитыңган чорук болза, Ленин—Сталинниң партиязының, совет чазактың анык салгакчылар дугайында, ылангыя бистиң областың культурулук хөгжүлдезиниң дугайында улуг сагыш салышкынының база бир көргүзүү болур.

Ол школада коммунисттик тургузушкунун салгакчылары болур сес чүс урулгар өөренип турар. Ам ол школаның башкылары боттарының өөреникчилеринге ажалчы чоннарының улуг башкызы В. И. Ленинниң дугайын чугаалап берип турар. Ылаңгыя, Ленин канчаар өөренип, чурттап чоранып деп беседаларны кылгылаан.

Школада Ленин дугайында фоточуруктарың делгелгезин организацкылаан.

А. СОДУНАМ.

Бүгү ажалчы чоннарының улуг башкызы Владимир Ильич Ленинниң мечээниден бээр 27 чыл болган оюн дугайында чонун ортузунга лекциялар чорудары-биле ВКП(б) Чаа-Хөл райкому тускай 12 шырак билигил илеткелчилерин районун сумуларыңе чоруккан.

Чонун ортузунга Ленинниң дугайында беседа болгаш номчулгалар чорудар дугайында агитаторларга сургаалда хуралдары партия эге организацкылары эртирген.

Олар сумуларда, колхозтарда, Ленин дугайында илеткелдерни, лекцияларны, беседаларны кылып турарлар.

Партия кабинетинде, культура бажынында болгаш школарда Ленин дугайында ном дептерлери болгаш фотомонтажтары делгезин. Районун үлетпүр бүдүрүлгелеринде, албан организацкыларында колхозтарында Ленинниң тураскаалына холбаштырган хана солуннары үндүрүп турар.

И. ФЕТИСОВ.

В. И. Ленин биле И. В. Сталин чуртту электрижидеринин планын чугаалажып турары.

Колхозчу суурларда Ильичиниң лампалары

Тыва областың көдээ ажыл агынының хөгжүлүсүнүн дугайында большевик партияның болгаш совет чактың, аш Сталинның бодунуң хуя-бүрү сагыш салышкынын ачызы-биле колхозтарның, совхозтарның болгаш МТС-териниң ажыл-агый чыдаң-на чайгылыш чокка чектелдип турар.

Бистиң областың колхозтарында, совхозтарында болгаш МТС-терде электрижидеги ажыл сөөлүг ийи чылда калбаа-биле ажыл-херек кырында боттанып турар. Чүгө сөөлүг ийи чылда дыка хей колхозтарның, МТС-териниң болгаш чамдык районнарның төптөринде Ильичиниң лампалары чайынаандырып чырыкыландыр хыпкан. Областың колхозчу көдээ суурларында ортума-биле 650 ажыг киловатт күштүг 19 электри станциялары ажылдап турар. Ооң иштинде колхозтарда 11, МТС-терде 6, районнар төптөринде 2 электри станциялары бар. Ниити-биле улуг күштүг электри станцияларының удазыннарның узуну 48 километр, биче күштүглериниң 35 километр хемчөөлүг болуп турар.

Каа-Хем, Би-Хем, Танды, Улуг-

Хем, Чөөн Хемчик, Тес-Хем районнарның өлөөн хей колхозтарында электри станциялары тургустунуп, шаандан бээр ыңдыг чырыкты ажылдаары бодал сеткилинде-даа чок чорраан көшкүн чоннар ам культуру-луг бажынарда кирип, карак чайынаап турар сайгылаан чырыны боттарының амдыралында бүрүн ачыгаап турар апарганар. Ооң тодаргай чижээ, Тес-Хем районда Ленин аттыг, Би-Хемде Кочетов аттыг, Каа-Хемде „Победа“, „Чаа-орук“, Тандыда „Кызыл партизан“, Чөөн-Хемчикте Сталин аттыг көдээ ажыл-агый артельдериниң кежигүнери Ильичиниң лампаларының чырымын аадаанда хей-ниитиниң күш-ажылын өрөстөг боттандырып турарлар. Колхозтарда мал ажылының 7 фермалары электрижиткен.

Би-Хем районда Кочетов аттыг колхозте электри станциясы колхозка чыл бүрүдө-ле 15000 ажыг түчүг рубльдин ортугазын кирип турар болгаш күндө 18 тонна тарааны кургадып турар.

Бистиң областың көдээ ажыл-агыйн электрижидеринге Сель-электро өргөлөөр чериниң электри септекчилери эштер Соболев, По-

тылицын, Горнев, Никитин, Самощин болгаш проравтар эштер Черепанов, Ермаков, Дулов олар күш-ажылды кызымакый шулуругузуз ажыл-херек кырынга көргүзүп, илел-кейлиг ажылдап турар.

Бо чылын көдөөнүң электри станцияларының тулуу улам-на калбарар ужурулуг. Блаңгыя бистиң областың аң кыдыг районнары Тожунуң „Май 1-зи“ болгаш Эрзиниң колхозтарында электри станциясы тутунар, ол ышкаш Элегестин үш колхозун, бир совхозун болгаш оон-даа еске черлерин электри күжү-биле хандырар 252 киловатт күштүг станция тургустунар.

Көдөөн электрижидериниң чедишкенин боттарының—чер-черниң партия болгаш совет организациялары ол улуг күрөс ужуру-дузайыг черкти кайы кире тодаргай болгаш оперативтиг удуртурундан улуг хамааржы. Ону адалары-биле чорударына бистиң областа оюк бүгү сууру, бүгү аргалары тургустунган. Ам оюк чөп ажылап тургаш, чокку чымдарыны иштинде бүгү көдээ ажыл-агыйн электрижидерин боттандырар ужурулуг бис.

В. И. Ленин аттыг колхозта

Улуг-Хем районун Көк-Чыраа сумузунга 1950 чылдын сөөлүгүгүсүн чедир В. И. Ленин аттыг база Н. М. Шверник аттыг ийи биче колхоз турган.

Биче көдээ ажыл-агый артельдери улуг коллективтиг ажыл-агыйнын бүгү-ле артык күштүг чүүлдерин долу хемчөөлүгүгүсүн ачылап шыдаас, колхозтарын улгартыры—көдээ ажыл-агыйнын чаа көдүрүлүшүнүн, колхозчуларның чаагай амдыралын экижилеринге чедир деп чүвени практика көргүскөн.

Большевик партия болгаш совет чакат колхозтарны—организас, ажыл-агый талазы-биле быжыгларынча канчаар-даа аажок улуг кичээгей салып турар. ССРЭ-нин Министрлер Чөвүлелинин болгаш ВКП(б) ТК-нын доктаалын танышкыч, Көк-Чыраа сумузунда Ленин аттыг, база Шверник аттыг ийи биче колхозтуң колхозчулары улуг колхоз кылдыр катыжар деп чангыс өп-сеткилдиг шийтпир үндүргөш, өрткөн чылдын декабрьде улуг колхоз кылдыр катышкан.

Катышкан колхозтуң колхозчулары улгартырган колхозту кичи төрөлгөтөнниң генийи, большевик партиянын организациячкызы, совет күрүениң үндөлөкчизи, ажылчы чоннарның башкызы болгаш өнүү В. И. Ленинниң ады-биле адаан.

Колхоз 140 өргөлүг, 2300 баш малдыг, 600 гектар тарылгалыг болуп турар. Көдээ ажыл-агый чылы чедишкенин доозулган. Күрүне мурунга хүдээлгелерин колхоз хуусаа бетинде күөсеткен. Колхозтун акша орулгазы көвүдөп турар. Ол ышкаш ниитиана мал ажылының чедишкенин улус. Колхозчу Койгунук үш чыл ажыг үдө колхозтуң хойларын кадарып турар. Хойжу Койгунук, төрөөн хойларын чаш төлүн чыл бүрүдө менди камгалап ап турар болгаш бо чылдын төрөөн 89 хойлардан 93 хураганнарны алгаш, оларны доруктуруп өстүрүп турар. База бир коьдан хойнуң хойжузу

Көк-Кыс ийи чыл иштинде хой кадарчызы болуп, малдын чаш төлүн бүрүн камгалап ап, ниитиниң малын өстүреринче улуг кичээгей салып турар.

Чуртталга бажынарнын, бүдүрүлгенин, культура-амдыралдын болгаш мал кажааларынын тудуглары калбартыры-биле колхоз өрткөн чылдын күрүненден 20 муң рубльдин дедир эгитимес чөөлини, 30 муң рубльдин узун хуу-саалыг чөөлини алгаш, чөөлини сорулгазына чөп ажылаан. Колхозчу тудугчуларын кызымакый ажылынын түнелинде 1950 чылда колхозта чурталганын 12 бажынарны, 6 өрөөл школа болгаш бүдүрүлгенин өске-даа тудуглары тутунган. Ниитиниң тудуглары калбартырына колхозчу тудугчулар Середий, Хирткеев, Чамзырын, Флей-оол олар онза идея кейлиг кирип, бүдүрер ажылдын нормазын үргүлчү 150—175 хуу чедир күөсөдип турарлар. Колхозтун чаа школазында колхозчуларын 50 ажыг уругларын күрүенин бүрүн хандырылганында өөренип турар.

Колхоз 1951 чылдын чакы тарылгазына херегленир үрезин уруушкунун дооскап, үрезин арыглашкыны чорудуп, көдээ ажыл-агый машиналарынын, чепсек-херекселдериниң септелгезин чорудуп турар.

Бистиң улгартыр катыштырган колхозуус ниитиниң мал болгаш чер ажылын улам ыңай хөгжүдериң талазы-биле улуг перспективаларыг болуп турар. Чер ажылының культуразын бедилеринге, тарааны дүжүттүгүн көвүдөлиринге четчир санын тарылга шалу, ниитиниң мал ажылын хөгжүдериңге таарышкан мал оларды четчир.

Улуг большевик партиянын болгаш совет күрүениң үндөлөкчизи болгаш удуртукчузу, бүгү делегейниң ажылчы чоннарның башкычызы болгаш башкызы В. И. Ленинниң адын өдлөөн бистиң улгартырган колхозуус1951 чылда мал ажылының, чер ажылы-

нын, тудуг ажылынын талазы-биле улуг ажылдарын күөсөдир деп төлөвилөөн болгаш ону амдырал кырында боттандырып өгөлөөн.

Тудуг талазы-биле 80 уруглар өөренир өге школазы, чангыс ай хевирлиг 28 чуртталга бажынарны, ийи аал ишти чурттар бажынарны бажынын, айттын, инетин, хойну, бызаанын, хаванын, күштүн кажааларын, 200 киловатт күштүг электри станциязын, радио станциязын, автомашынын гаражын, тууйбу заводун, дарганаар черин, бызаанаар мастерскаян, ниитиниң чунар бажынын тудуп тургузар.

РСФСР-нин Дээди Советинге сонгулдаалар чорудар дугайында өөрүшкүлүг мөлөө дынналары-биле бистиң колхозтун бүгү-ле өр, хөрөжөн колхозчулары ол улуг болушунуң чүңү-биле демделээрли деп айттырыны ол-ла доразун чугаалажы берген. Кичи бурузу-ле бодунга негелдеп апарган. Колхозта агитколлективтиң агитаторлары бүгү ажылды сонгулдааларга чедишкенин ужуражырыңче угландыр организация өгөлөөн.

Колхозтуң бүгү-ле өр, хөрөжөн колхозчулары РСФСР-нин Дээди Советиниң сонгулдааларына улуг сорук киришкени-биле белеткенип турарлар. Колхозтуң тудугчуларынын, малчынаарынын ортузунда социалист чырыш калбарган.

Бистиң колхозтуң бүгү колхозчуларынын хүндүлүг болгаш улуг сорулгазы болза, артельдин ажыл-агыйын бүгү талазы-биле хөгжүдери дээш, колхозту организацияс, ажыл-агый талазы-биле быжыгларын дээш бүгү күштү салып, чангыс өп-сеткилдиг ажылдаары болур.

Н. ЛОПСАН, колхоз баштаар черинин даргазы.

Ленинниң идеялары чурттап, тиилеп турар

1951 чылдын январь 21-де улуг большевик партияның болгаш Совет күрүениң үндөлөкчизи болгаш удуртукчузу, бүгү делегейниң ажылчы чоннарның башкычы болгаш башкызы—Владимир Ильич Ленинниң мөчөөнинден бээр 27 чыл болуп турар.

Бистиң чуртувус Ленинниң чагыларын күөсетип, бүгү делегейге төөгүлүг тиелелгелерни чедишкен. Большевиктер партияның удуртулгазы биле, аш Сталинниң шыгарангай башталгазы-биле совет улус делегейде бир дугаар социалист ниитиледи тургускан, бүгү делегейниң империализминден социализмниң улуг чаалап алышкынарын камгалаан. Хей националдыг совет күрүне—ленинизмниң дириг сыйнигишкени—тайбының болгаш улустарыны айыыл чок чорууну күчүлүг чөлөнгичи, бүгү делегейниң ажылчы чоннарның идегели болгаш чырыкчызы болуп турар.

В. И. Ленинниң мөчөөнинден бээр 27 чыл болган ою совет улус политиктиң, ажыл-агыйның болгаш культура-амдыралдык бүгү-ле адыралында чаа тиелелгелерниң байдалына демделеп өртип турар. Дайын сөөлүндеги беш чылдын сорулгаары чедишкенин күөсетип. Бистиң чуртта коммунизм тургузушкунуң сталинч программасы тиелелгели-биле боттандырып турар.

Ленинчи-сталинчи айтышкынарын удуртулга болдурбушаан, коммунист партия ажылчы чоннарның калбак массаларын чаякчы чорукче көдүргөп, улуг өнергияны отурган болгаш улуг сорулгазы—коммунизмни чедиш адырыңче миллион-миллион кижилерни күөсетиптиги угаандырган.

Совет патриотчуларың чүткүлүг күш-ажылы кайгамчыктыг чедишкенин биле болуп турар. Дайындан качыгдан районнарның көдээ ажыл-агый болгаш үлетпүрүгү күчүк кыска хуусаада катат тургустунган. Үлетпүрүгү ниити продукцияны бүдүрүп үндүрериниң талазы-биле дайын мурундагы деңгел 1950 чылдын 11 айларында дургузунда 72 хуу ашкан. Тараа болгаш техниктиг культураларың бүдүрүлгези дыка өскөн.

ССРЭ-ниң улус ажыл-агыйның күчүлүг көдүрүшкүңү национал оругаларың чайгылыш чок өзүлгезин, коорайларың болгаш көдөөлериң ажылчы чоннарның культурулуг денелени болгаш материалдык чаагай байдалын бедидерин хандырган.

Дайын сөөлүндеги беш чылдын сорулгаарынын күөсөлдө—бистиң чурттуң хөгжүлгезинде чаа чугула өгө чаа, коммунизмче орукту улам ыңайгы улуг бажым. Коммунизмниң материалдыг суурун тургузарының сталинч программасын боттандырышаан, совет улус бойдушту чаартырың планын чедишкенин күөсөдип, суг күжү-биле ажылдаар канчаар-даа аажок улуг электри станцияларын болгаш каналдарын чепсегеп турар. Волга-Доннуң пародоттар чорурру канал тудуу чедишкенин дооступ, Куйбышевтиң, Сталинградтың болгаш Каховканың суг күжү-биле ажылдаар электри станцияларынын, Туркменияның Кол каналынын, Муруну-Украинаның болгаш Со-у-Крымның каналдарынын тудуу калбарып турар.

Совет улустуң дайын сөөлүндеги үдө кайгамчыктыг тиелелгелери—совет тургузушкунуң тиелтербес амдыралчы күштериниң болгаш капиталист тургузгундан оод артык күштүңүң чаа тодаргай көргүзүп, коммунизмче орукту чырыдып турар, Ленин—Сталинниң улам-на тиелеп турар идеяларының тиелелгезин хереччи болур.

Ленинизмниң тугунуң ада-биле совет улустуң чаалап алганы коммунизмниң тургузушкунунда бүгү делегейге төөгүлүг чедишкенин чаа амдырал дээш күчүлүг демиселче улус демократияның чурттарының амдылчы чоннарны сорук кирип турар. Польшаның, Чехословакиянын, Венгриянын, Румыниянын, Болгариянын болгаш Албаниянын амдылчы чоннары боттарының коммунист болгаш амдылчы партияларының удуртулгазы-биле социализм тургузушкунуң

орунда быжыг турупкан болгаш улуг чедишкенин чедишкен. Кыдат улус республикада болгаш Германиянын демократтыг республиказында амдыл-агый болгаш культура чайгылыш чок хөгжүп турар. Ол ышкаш Ленинниң идеяларының саьдар-хамаарылгазының күжүнүң дугайында улустар аразыны коммунист шийткенин күчүлүг өздүдөп чугаалап турар.

ССРЭ-де болгаш улус демократиянын чурттарында амдыл-агый база культура өзүп хөгжүп, чедишкенин болуп турда, капиталист чурттарының экономиказы аарыглыг иришкенин байдалында туруп турар. Капиталист амдылчының шериг бүдүрүлгезиниң реельсыныче шийткенин капиталист экономиканың улам ыңайгы буураашкынында камгалайын турар. АКШ-та, Англияда болгаш өске-даа капиталист бүгү чурттарда амдылчы чоннарның экономиканы болгаш демократтыг өргөлериңче империалист реакцияны халдашкыны улам-на күштелип, яды түрөңи болгаш амдыл чок чорук өзүп, амдылчы чоннарның амдыралың денелени куудулап, капитализмниң өптөш чок чөрдүлгелери чидиглеп турар. Хосталга болгаш хамаарышпас чорук дээш улустарың демисели улам-на чидиглеп турар.

Делегейге тергидөөшкенин тургузарыңче чүткүлүг болгаш шийтпирлетимес чөрдүлгелерден уштуруның идегел чок дилөөшкениңче англи-америкниң империалистери агрессияны белеткеп турганында агрессияның дорт үүлгезинде шилчөөн. Олар Чөөн чүткүң улустарына удурун колониализм дегенни калбарткан, корей улуска удуру чепсегеп интервенцияны боттандырып турар. Империалист дайын кысыкчылары Барыны Германияны шерип тургузуу, база ССРЭ-ге болгаш улус демократиянын чурттарына удуру Германияны болгаш Японияны дайының стратегтиг плацдармазы кылдыр хуудуларын чедиш ап турарлар.

Капитализмниң тайбыңга удурулашык чорун дендеп, амдыралдык өргө-ажыктарыңче халдашкыны улам на күштелип, демократтыг косталгаларың артышкыны узутканып, күчүлгезин болгаш терорунуң өзү-чоруну тергидеп турда, Совет Эвилелинде чурттуң улустарының мораль-политиктиг чангыс өви болгаш өп-найыралы быжыгы, социалист демократизм чектелип турар.

Ажылчы чоннарның депутаттарының чер-чер Советтеринге чоокта чаа болуп өрткөн сонгулдаалар болза, социалист демократиянын амдыралчызың болгаш күштүңүң, коммунистерниң болгаш партия кежигүнү өвөстериниң сталинч блогуңуң тиелтербесиниң тодаргай көргүзүп, бодунуң коммунист партиянынга, бодунуң улуг баштыңызы болгаш башкызы, Ленинниң өлүм чок хөрөөнү улам чылакчызы—аш Сталинга совет улустуң кызыгаар чок ынакшылынын болгаш бердигенинин көргүзүп болган. Эвилелден болгаш автономнуң республикаларын, Дээди Советтеринге сонгулдаалар талазы-биле сонгулдаа кампаниясы болза, коммунизм тургузушкунуң чангыс-ай күчүлүг коллектив кылдыр совет кижилерни катыштырган социалист тургузушкуну күштүңүң болгаш амдыралчызының чаа көргүзүп болуп турар.

Ленинград хоорайның Кировский сонгулдаа округунуң талазы-биле РСФСР-ниң Дээди Советиниң депутатына кандидат кылдыр бүрткедир дугайында аш Сталин бодунуң чөшөөрлени берген дугайында өөрүшкүлүг медээни Ленинградтың амдылчы чоннары канчаар-даа аажок улуг сорук киришкени-биле болгаш көдүрүлүшкү-биле уткааннар.

Бистиң Төрөөн чуртувус тайбың дээш демиселдин авангардазында чоруп турарыңа совет кижилер чоргараланып турар. Совет чакаттайбың хөрөө болгаш улустар аразының кады амдылжыгазы дээш шийткени демиселди чорудуп турар. ССРЭ-ниң тайбың даштыкы политиказы болза, бүгү чурттарың амдылчы чоннарның төрөөн өргө-ажыктарын харылап турар. Бүгү

делегейге тайбыңың күчүлүг чөлөнгичи—Совет Эвилелиниң бүгү делегейге аталдары хуң келген тудум-на өзүп турар. Бүгү чурттарда чүс-чүс миллион кижилерни катыштырып турар Совет Эвилелинге баштаткан тайбың дээш демиселчилерниң шийткенин өзүп, калбарып турар. Тайбың талакчыларының ийи дугаар Бүгү-делегей конгресиниң шийтпир тайбыңның хөрөөн камгалаар, чаа дайының империалист кысыкчыларының кем-буруулу планнарын бузашвар дугайында улустарың чангыс-ай чүткүлүг илередиң турар.

Большевиктер партиянын, ленинизмниң шийткенин, Ленин—Сталинниң улуг идеяларын боттандырының, бистиң баштыңызы болгаш башкызы аш Сталинниң генийлиг удуртулгазының ачызы-биле совет улус коммунизм дээш демиселче бодунуң бүгү тиелелгелери чедишкен болган. Ленинниң чагыларын амдыралга боттандырышаан, большевик партия совет улусту коммунизмче апар чыдар.

...Маркстың, Энгельстың, Ленинниң тугунуң ада-биле амдыл, демисел чоранывыстың ачызы-биле бодунуң чедишкенин исти бис чедиш алган бис—деп аш Сталин чугаалаан.

Бистиң партиямыс ленинизмниң улам-на тиелеп турар идеяларын пропагандалаар талазы-биле улуг амдыл чорудуп турар. Ленинниң болгаш Сталинниң генийлиг чогалдары-биле коммунизмниң илелкейлиг тургузушкуну—миллион-миллион совет кижилер кижизитип турар.

Коммунизм тургузары партияның бүгү идеология амдыралың улам ыңайгы көдүрүлүшкүңүң, кадыралың идеялиг денелени бедишкенин, амдылчы чоннарны коммунист өзү-биле кижизидериниң күштелишкенин негеп турар.

Коммунизм дээш демиселде совет улустуң чедишкенин улуг-Ындыг болза-даа, чедиш алдыңан чүдүлгө бот-оожургалы, чедишкениңге амдылжыга кылар, даамчыра болгаш бот-оожургалы кылар чорук керек чок деп Ленинниң болгаш Сталинниң айтышкынарын совет кижилер кажан да бодоп чорур. Большевикчи биче негелде, чепсегерге өптөш чок чорук, шүгүмчүлөдү болгаш бот-шүгүмчүлөдү дидими-биле калбарты—коммунизмни чедишкенин тургузарының чугула негелдөп турар.

Ленинниң хүннеринге уткуштур бүгү чуртка улуг белеткелдер өрткөн. В. И. Ленинниң амдыралыңа болгаш амдыл-чорудулазынга, Ленинниң чагыларын амдыралга боттандырының, коммунист партияның удуртулгазы-биле, улуг Сталинниң башталгазы-биле совет улустуң чаалап алган бүгү делегейге төөгүлүг тиелелгелеринге тураскаткан лекциялар, илелкелдер болгаш беседалар заводтарга болгаш фабрикаларга, колхозтарга, совхозтарга болгаш МТС-терге, албан черлеринге, өөредилге черлеринге шериг кезектеринге өрткөн.

В. И. Ленинниң мөчөөнинден бээр 27 чыл болган ою совет кижилер социалист Төрөөн чурттуң алдары-биле күш-ажылың чаа маандыраыг чоруктар-биле демделеп турар. Ленин—Сталинниң партияны бүгү-ле үлетпүр-бүдүрүлгелер бүдүрүлгө планнары доолду болгаш ажыг күөсөдир дээш, чангыс-ай амдылчүлүгү улам ыңай бедидери болгаш бот-өрткөти куудуларын дөш, өртемни, техниканы болгаш муракчы дуржулганын чедишкенин бүдүрүлгө негелдери дөш, коммунизмниң тудугу чедишкенин боттандыры дээш, коммунист ниитиледи тургузушкунуң чаа тиелелгелери чаалап алгыры дээш бүгү улустуң социалист чырымын улам ыңай калбартырыңче амдылчынарын, тараачынарын болгаш интеллигенцияны организациялап, база сорук кирип турар.

Ленинниң хөрөө чурттап, тиелеп турар! Ленинниң амдыралды бадыткап турар, делегейни чаартып турар улуг күш. Ленинниң тугунуң ада-биле, Сталинниң башталгазы-биле совет улус коммунизмче идегелин-биле бар чорур.

РСФСР-ниң Дээди Советиниң Президиумунда

1951 чылдын январь 20-ден февраль 20-ге чедир округтуң сонгулдаа комиссиязының даргазын азы секретарин қол ажылдап турар черинге шалының хевээр артырышаан, кол амдылдан хостаар деп РСФСР-ниң Дээди Советиниң Президиуму 1951 чылдын январь 17-де Чарлы-биле доктааткан.

(СЭТА).

ВЛКСМ Тыва обкомунуң III пленуму

1941 чылдын январьның 17-18 хүннеринде ВЛКСМ-ниң Тыва обкомунуң III пленуму болуп өрткөн. Пленумга чугаалашкан айтырылары:

1. РСФСР-ниң Дээди Советиниң сонгулдаалар-биле холбаштыр областың комсомол организацияларының сорулгаарының дугайы.

2. ВЛКСМ-ниң Каа-Хем райкомунуң ажылының дугайы.

Бир дугаар айтырымы дугайында илелкеди ВЛКСМ обкомунуң секретари аш Алдын-оол, ийи дугаар айтырымы дугайында илелкеди ВЛКСМ-ниң Каа-Хем райкомунуң секретари аш Тупидын олар кылганнар.

Пленумга чугаалашкан айтырылар талазы-биле шийтпирлерни бадылап үндүргөн.

Пленумун дугайында тускай материал „Шын“ солунуң дараазында номеринге үнер.

Делегейде болуп турар чоруктарның допчулалы

Генерал Эйзенхауэрнин Европада чоруп турары

„Атланттик чепсектик күштеринин“ кол командьлаакчызы америк генерал Эйзенхауэр Барыны Европа чурттарын кезип чоруп турар. Эйзенхауэр Парижде, Брюссельге, Гаага, Колонгагенге чораш, аңаа мистрер-биле болгаш шериг штабтарының начальниктери-биле чөвүлөшкөн. Мурунда—агрессчи Согуз атланттик блогуунд өске-даа чурттары болгаш Барыны Германия, ында „Эвиледия“ болгаш немец өксертылар Эйзенхауэрнин келиринге гитлержилер турганнардан каш дивизияларын тургускан болгаш „Атланттик чепсектик күштеринин“ кол командьлаакчызын эргезинге каш дивизияны шалчидип берип болур дугайында иелеткеди белеткеп турар.

Барыны Европаның чепсектик бүгү күштеринин черек кырында ууртукчунага Трумэн Эйзенхауэрин томуйлаан деп чүве билдиргир. Согуз атланттик блогуунд чөвүлөли деп адаарының кежигүннеринин Брюссель чөвүлө хуралының „Европаның катышкан армиязын“ тургузар дугайында болгаш Барыны Герман чепсектик күштерин аңаа кирир дугайында шитпир үндүргөн. „Японияда Макартур барык чүпү кылып турар-дыр“ Эйзенхауэр Европада ону кылып апаар деп Трумэн медеглээн.

Брюссель чөвүлө хуралының шитпир болгаш Эйзенхауэрин томуйлааны америк империалистеринин белеткеп турар агрессии чоруду дайын оруунче чаа базым болуп турар.

Январь 4-ле, Эйзенхауэр Европада чоруп турар мурунда ооң ынаар баяры болза, Барыны Европа чурттары боттарының дайын белеткедери күштелирип албааар дээр билгити берген. Америк генерал АКШ-тын агрессии Согуз-атланттик керээзин талазы-биле эштеринден „Өлүм чидимнерин деңгели“ болгаш „кады ажалдажылгага беленин“ негеп турар.

Ол-ла хүн Лондонга Согуз-атланттик блогуунд киржикичери—чурттарың даштыкы херектер министрлеринин ораалакчыларының комитетинин даргазы америк Спиффорд „Кады ажалдажылгага белен болур“ чорук чүпү-биле иаеретинер деп чүвени „тайылбыраан“. Барыны Европа чурттарының казактары „организацияның бымыг дайын өзөөн тургузарына кизи кадырлары болгаш материалдарын хандыр ужурул, бо кемечелер кымдан-даа өлүм-чидимни негээр апаар“ деп Спиффорд негеделиг аялга-биле медеглээн. „Өөреткен болгаш бүрүн хандыртылган кургач черинд шериглеринин“ санын көзүндөдирин Спиффорд негеп турган.

Барыны Европа чурттары агресси Согуз-атланттик блогуна оларын киржири дыка караалыг болуп турар. Эрткен чылын Англияның дайын чарыгында 780 миллион фунт стерлинги (англи акша) болуп турган болза, бо чылын 1200 миллион, ыңчаарга буржуаз чамдык солунарының санаам-биле алырга—1500 миллион фунт стерлинги ашып турар. Францияның шериг бюджетин бо чылын 740 миллиард түнүг франкага доктаатылган.

Эйзенхауэрин оруунда тыптып үнүп болур „бергелер“ болгаш „моондактар“ дугайында баш уадр көрүшкүнер барыны европа солунарында тыптып турар. Бо талазы-биле Эйзенхауэрин чоруптургану-биле холбаштыр Согуз-атланттик блогуунд перспективаларының дугайында Танияның „Финастиденде“ деп буржуаз солунунд бижип турарында иледе.

„Атланттик керээзи—бымыг эвес суурда тургустуан, ол дугайын ыраки Азия чартык ортулукта дайын кампавизияның бүгү чорудулгазы айтп турар“—деп „Финастиденде“ солун бижип турган.

Отто Гротевольдун саналын Аденуэр хүлээвээн

БЕРЛИН. Германияның чангыс-эвин чөвүлө алыр дугайында Германияның демократтыг республиказының премьер-министри Отто Гротевольдун саналының дугайында Боннда пресс конференцияга „кандер“ Аденуэрин кылган медеглени январь 15-те дамчыткан. Германияның чангыс-эвин чөвүлө алырыңче угланган Отто Гротевольдун саналын Аденуэр хүлээп албай барган.

Отто Гротевольдун ол дугайын да кириген саналын Аденуэр бүдүн чартык ай бурунгаар алган турган. Барыны Германияның чурттакчы чоннары ол саналды бүрүн чөпшээрер, харын ону дүргөн боттадырар дугайында ону чангыс ап-сеткил-биле деткип турганнар. Бидыг турбуза, Аденуэр ол саналга харын бөарин сагыштың-биле сонгаарлап, ол дугайын бонн чазактын парламен-

Астырып өдүрткенниң бажыңына хендир дугайын чугаалашпай турар. Буржуаз парлагга Эйзенхауэрин ажилының „бергелерин“ айтыса-даа, дайын кыпсыкчыларынын одуруунда туруп турар кол моондактарын ынтавайын турар. Бо моондактар болза, улустарының тайбынче күзөлдү болуп турар.

Барыны Европаның улустарының күзөл-соруу-биле Эйзенхауэр ухар-хеме Парижтин аэродромуна кээп дүжери билек-ле дораян танышкан. Америк генералды Париж килең-нөөшкенин үнөр-биле уткаан: „Эйзенхауэр ырап чор! Тайбыңны күзөп тур бис!“

Январь 8-те парижчилер кыска үенин ажил соксадышыкынын чарларын болгаш ажилчы чоннарын хуралдарына хүлээп алдынган удуулавышкынын резолюцияын Эйзенхауэр чорудур деп шитпир үндүргөн. Патриоттук ажил соксадышыкыныга күш-ажылчы бүгү Париж кирешкен. Алды шактын дургузунда „Согуз-атланттик блогуун чепсектик күштеринин“ штабын туруп алган бажыңын мурунга Эйзенхауэрин Парижде келгенинге удууланган, империалистеринин дайын белеткедериңге удууланган, Барыны Германияның чепсектиг эргезинге удууланган демонстрация болуп турган. Кыска үенин ажил соксадышыкыны Францианың өске-даа хоорайларына болгаш департаменттеринге база болгулаан.

Америк Кол Командьлаакчыны мындыг язылып хүлээп алышканы Европаның өске-даа найсылалдарында манап турары магат чок. Италия хоорайларың кудумчулары мындыг бижидишкенин-биле шитпирган: „Даштыкы генералдар—Италиядан ырап чорунар! Италияны аныктары америк алдын-биле садып ап шыдавас!“

Чамдык хоорайларга демонстрациялар болгаш кыска ажил соксадышыкынары болгулаан. Римнин ажилчылары Италияның найсылалына Эйзенхауэрин келир хүнүндө бүгү няитинин ажил соксадышыкынын чарларын күш-ажыл палата зындан негеп турар.

Боттарының агресси планнары боттадырарына америк империалистер онза идегелди салып, Барыны Германиянын чурттакчылары катап чепсектиг эргезинге болгаш фашисттик армиянын төртүңүрөгө шитпирли-биле удууланп турар деп чүвени даштыкы солунарының дындадыгылары херечалеп турар.

Барыны Германияның „Ахт-Улатт“ солуну „Катап чепсектиг эргезин—калчалыг чорук“ деп аттыг чүдүңгө чүгө Чөөн зонадан эвес, харын Барыны Германиянын үлет-пүрлүг областарындан-даа безин... Каттышкан Канцелярия черинге Барыны Германиянын армиязын тургузарына удууланган илередип турар телеграммалар чонун язы-бүрү кезектеринден шак бүрүде кирип турарын минип бижип турар.

Дайын белеткедериң соксадырың болгаш Германияның демократтыг республиказының премьер-министри Отто Гротевольдун саналын эзугаар Германиянын чангыс-эвин катап тургузарын Барыны Германиянын чону негеп турар.

Англи-америк блокта чөрүлдээ

Катышкан Штаттар биле англи-америк блоктун өске-даа киржикичери аразында „чангыс эп“ деп адаар айтыр сөөлгү үеде Барыны Европа чурттарында казырактын чүдү болу берген.

„Чангыс эпти“ быжыгларыңче „чуртун байдалының дугайында“ Трумэнниң конгресске чоруткан бодунун сөөлгү чагаазында кыйгырып турган. АКШ биле болгаш агресси Согуз-атланттик блогуунд талазы-биле оларның эштеринин аразында улам-на ханылап турар чө-

рүлдээлерниң дугайында багай чакыртылган дүвүрээзин бо кыйгырылдарда кестүп турар.

Империализмин лагеринде чөрүлдээлерниң өзүп турарының дугайын америк парлагга болгаш американың сурагыл ажалдакчылары чугаалап эгелзэн. Аңаа чылдагаан—америк даштыкы политикаың кризиси болгаш Кореяда дайын авантюризминин буступ дүшкени. Аңаа чылдагаан—Барыны Европа чурттарының эрге туткан бөлүктери х лээр аргалыг болган тайбың талалакчыларының быжыгып турар шимчээзини.

Американың президенти турган Гувер радио-биле бодунун чугаазына АКШ-тын даштыкы политикаының углангышында берге байдалды чугаалавышаан, англи-америк блоктун киржикичериң ортузунда улуг чөрүлдээлерин барын минип чугаалаан.

„Маршаллдык планы-даа“, „Согуз-атланттик керээзи-даа бодун шыңгытпаан“, „чангыс сорулгалыг болур чорук“ Барыны Европада чөвүлө алдынмаан деп Гувер тайылбырлаан.

„Оларын (Барыны Европа чурттары) акша-биле-даа садып ап шыдавас бис“ деп Гувер мунгар-чугаалаан.

Сурагыл реаксылыг америк журналист Липман бодунун чүдүлдеринин бирээзинге АКШ болгаш оларның „Эвиледилеринин“ аразында бар болуп турар улуг чөрүлдээлер талазы-биле айтырларың санааш мынагы түннелге келген: „Европа болгаш азия чурттары бистин удурулгавыска бүзүрөвөс... Бо бүгү чоруктар ол-ла чангыс түннелге кирип турар, ол болза бистин катыжышкыныстын буступ дүжериңге болгаш Согуз-американы тускайларыңче“.

„Бо талазы-биле Англияда америкага удуру чоруктарың өзүп турары көргүзүп болуп турар. Чоокта чаа „Нью-Йорк уорлд телеграмм Энд сан“ солунга Скрипс-говар агентилелинин Лондон корреспондентинин солун чүдүлү үнүп келген. „Америкага удуру хөөнөр улам-на күштелип турар деп бижип турар. Олар кандыг бир аңгы бөлүк азы партиялар-биле кызыгарланмайын турар...“

Кайнаар-даа чоруптар болзунар-за, оларын-биле чер бүрүзүңге ууражыр силер, ыңчаарга бо талазы-биле парламенти ыңды-ла сөөлгү черде турбай турар. Бо хөөнөр даштыкы херектер миястер-зовунда безин илереп турар... Бо хөөнөр кабинеттин чамдык кежигүннеринин ортузунда тергидеп турар“.

Франциянын, Италияның болгаш Маршаллыктан өске-даа чурттары эрге туткан тускай бөлүктери ортузунда АКШ-тын даштыкы политикаыңга дыка хөңү чок чоруктарың үнүп турар дугайы солуннар дындадып турар. Бо чоруктар КНО-нун Кол Ассамблеязының өрткен сессияларына бодунун илгерилээшкенин тыпкан. „Байдалашкының“ үрдүңкч хоозун машиназы“ соксаал чок ажалдадырына Ачесонга эвээш эвес кыжанышкынары болгаш „сүрүшкүннери хереглээр турган.“

„АКШ биле кады бадылазың дээш төлөөлөргө бо хире бажышкынары АКШ каян-даа кылып көрбөөн болгаш АКШ-тын турум байдалы каян-даа бо хире таарымча чок чоруктарың каян-даа үндүрүп көрбөөн“—деп „Дейли компас“ деп америк солун бижип турар.

АКШ биле оларның чалчаларынын аразында өзүп турар чөрүлдээ Трумэн-Ачесонун даштыкы политикаында кри-истин эң не тодгай илгерилээшкенин бирээзи болур.

Барыны талакы күрүңгелерден ол „чазакты“ тургускан чорук болза, Германияны чарып тургузар дугайында англи-америк империалистерин болгаш оларнын боннда чалчаларының күзөп турган чүткүлүнү боттанылгазынын баштайгы актызы болган деп чүве бүгүдөгө билдиргир.

Германияны чарар талазы-биле бодунун ол кылган чаа базым камгалаар төлөөдө, Аденуэр бодунун медеглениге Германияның демократтыг республиказында чаа корум-чурумга удуру алаан хөй хоп-нүгүлдүг сөстериң чулчуруп турган. (СЭТА).

Кореяда болушкуннар

Улустуң армиязының Кол командьланының дыңнады

ПХЕНЬЯН. Кореянын улус демократтыг республиказының Улустун армиязының Кол командьланының январь 17-де медеглэени болза:

Улустун армиязының кезектери кыдат өкп-турачыларың кезектери-биле кады бүгү фронттарга дайыннарга улуг согушкуннар-

тус-тус районнарда аткаарлап турар дайынын шериглери шыңгы удуулавышкыны чорудуп турар.

Улустун армиязының ухар-чүүү фронтуга болгаш дайынын тымын чедишкениң дайынчы чорудуулары чорудуп, дайынчы чедишкенини чөвүлө алганнар.

Воньжунуң (Генсю) болгаш Саваняның (Суйгеа) мурнуу чүгүңдө

Кореянын улус демократтыг республиказынын чазаанда

ПХЕНЬЯН. Пхеньян радиоузунд медеглөп турары болза, Кореянын улус демократтыг республиказынын чазаа америк империалистерге болгаш оларнын лисымаңчы чалчаларына удуру хосталгалыг дайынга өлгөн патриотчуларын, партизаннарын, Улустун армиязының солдаттарының болгаш офицерлеринин уруглары кижизидер чорук күрүңгө хөрөө деп санааш, ол уруглары кижизидеринин албан черлерин тургузар дугайында доктаал үндүргөн. Уруглары кижизидеринин шак ыңдыг албан черлерин болгаш өгө школларын Сеулга, Пхеньянга болгаш шупту мжуларга тургузар.

Ол доктаалда оон ыңай айтып турары болза, Төрөөн чурттуг хосталгазы болгаш хамаарышпас чорудуу дээш демиселге өлгөн Улустун армиязынын солдаттарының болгаш офицерлеринин, партизаннарың болгаш патриотчуларың уруглары кижизидер албан черлерин болгаш өөредилге черлерин тургузарың тодаргай планнарын 1951 чылдын февраль 20-де кирип келирин чазак чери Чырыдышкын болгаш Камгалаал министрстволарыңга хүлөөткен.

Төрөөн чурттуг хөрөө дээш демиселге өлгөн уруглары кижизидеринин үстүңдө айтыкан албан черлерин болгаш өөредилге черлерин 1951 чылдын апрельдин 1-ден эгелеп ажалдадырың бүгү-ле белетке ажалдарын чорудурун чазак чери Чырыдышкын болгаш Камгалаал министрстволарыңга хүлөөткен.

Корей улуска удуру дайын чорудулгазын японнар кирип турар

ШАНХАЙ. Токиодан кээп турар медеглени эзугаар алырга, Корея фронтунда Американың 24 дугаар дивизияның штабының чангыс хелемечилеп турган бир япон оол американар корей улуска удуру дайын чорудулгазын японнары кириштирип турар

Вьетнамда дайын чорудулгалары

ПЕКИН. Вьетнамың информс агентилели барымдалаш, Синхуа агентилелиң дамчыдып турары болза, Вьетнамың Улустун армиязының кезектери милицейилеринин деткимчези-биле Вьетнамың мурнуу-чөөн кезээде Лонг-Бинь (Травинь мжузу) районуга француз шериглеринин кадыг-дошкун атаказын ойтур шапкан.

16 хонгуктуң кадыг-дошкун тулчушкуннары 1950 чылдың декабрь 20-де доослушаан, Вьетнамың Улустун армиязының шериглери дайынын 350 амыг солдаттары чок кылып узуткаан болгаш

Вьетнамың Улустун армиязының шавар-халдашкынары

ПАРИЖ. Парижтиң радиоузунд медеглөп турары-биле Индо-Кыдатта француз шериг командьлааның параап үндүргөн дыңналында чугаалап турар болза, Ханояга удуру Вьетнамың Улустун республиказынын Улустун армиязының чепсектик күштеринин шавар-халдашкынары улам өзүп турар күштер-биле уламчылап турар.

Филиппинерниң Улустун хосталга армиязының чедишкениң дайын чорудулгазы

НЬЮ-ЙОРК. Маниладан Ассошiated Пресс агентилелинин корреспондентинин дамчыдып турары болза, Филиппинерниң Улустун хосталга армиязының—Хукбонгтуң отрядтары боттарының чорудулгаларын Лусон ортулуктуң төп кезээңге илдепкейткен. Хукбонгтуң отряды ийи чүс санны кизи Маниладан барын чүкчө 35

ны таварыштырганнар. Дайзыннар дирг күжүңгө болгаш шериг техникаыңга улуг чидиргелерге таварышкан.

Улустун армиязының зениттик кезектери январь 15-те Пхеньян районуга дайынның ийи самолөдун андара аткан. (СЭТА).

тус-тус районнарда аткаарлап турар дайынын шериглери шыңгы удуулавышкыны чорудуп турар.

Улустун армиязының ухар-чүүү фронтуга болгаш дайынын тымын чедишкениң дайынчы чорудуулары чорудуп, дайынчы чедишкенини чөвүлө алганнар.

Воньжунуң (Генсю) болгаш Саваняның (Суйгеа) мурнуу чүгүңдө

Кореянын улус демократтыг республиказынын чазаанда

ПХЕНЬЯН. Пхеньян радиоузунд медеглөп турары болза, Кореянын улус демократтыг республиказынын чазаа америк империалистерге болгаш оларнын лисымаңчы чалчаларына удуру хосталгалыг дайынга өлгөн патриотчуларын, партизаннарын, Улустун армиязының солдаттарының болгаш офицерлеринин уруглары кижизидер чорук күрүңгө хөрөө деп санааш, ол уруглары кижизидеринин албан черлерин тургузар дугайында доктаал үндүргөн. Уруглары кижизидеринин шак ыңдыг албан черлерин болгаш өгө школларын Сеулга, Пхеньянга болгаш шупту мжуларга тургузар.

Ол доктаалда оон ыңай айтып турары болза, Төрөөн чурттуг хосталгазы болгаш хамаарышпас чорудуу дээш демиселге өлгөн Улустун армиязынын солдаттарының болгаш офицерлеринин, партизаннарың болгаш патриотчуларың уруглары кижизидер албан черлерин болгаш өөредилге черлерин тургузарың тодаргай планнарын 1951 чылдын февраль 20-де кирип келирин чазак чери Чырыдышкын болгаш Камгалаал министрстволарыңга хүлөөткен.

Төрөөн чурттуг хөрөө дээш демиселге өлгөн уруглары кижизидеринин үстүңдө айтыкан албан черлерин болгаш өөредилге черлерин 1951 чылдын апрельдин 1-ден эгелеп ажалдадырың бүгү-ле белетке ажалдарын чорудурун чазак чери Чырыдышкын болгаш Камгалаал министрстволарыңга хүлөөткен.

Корей улуска удуру дайын чорудулгазын японнар кирип турар

ШАНХАЙ. Токиодан кээп турар медеглени эзугаар алырга, Корея фронтунда Американың 24 дугаар дивизияның штабының чангыс хелемечилеп турган бир япон оол американар корей улуска удуру дайын чорудулгазын японнары кириштирип турар

Вьетнамда дайын чорудулгалары

ПЕКИН. Вьетнамың информс агентилели барымдалаш, Синхуа агентилелиң дамчыдып турары болза, Вьетнамың Улустун армиязының кезектери милицейилеринин деткимчези-биле Вьетнамың мурнуу-чөөн кезээде Лонг-Бинь (Травинь мжузу) районуга француз шериглеринин кадыг-дошкун атаказын ойтур шапкан.

16 хонгуктуң кадыг-дошкун тулчушкуннары 1950 чылдың декабрь 20-де доослушаан, Вьетнамың Улустун армиязының шериглери дайынын 350 амыг солдаттары чок кылып узуткаан болгаш

Вьетнамың Улустун армиязының шавар-халдашкынары

ПАРИЖ. Парижтиң радиоузунд медеглөп турары-биле Индо-Кыдатта француз шериг командьлааның параап үндүргөн дыңналында чугаалап турар болза, Ханояга удуру Вьетнамың Улустун республиказынын Улустун армиязының чепсектик күштеринин шавар-халдашкынары улам өзүп турар күштер-биле уламчылап турар.

Филиппинерниң Улустун хосталга армиязының чедишкениң дайын чорудулгазы

НЬЮ-ЙОРК. Маниладан Ассошiated Пресс агентилелинин корреспондентинин дамчыдып турары болза, Филиппинерниң Улустун хосталга армиязының—Хукбонгтуң отрядтары боттарының чорудулгаларын Лусон ортулуктуң төп кезээңге илдепкейткен. Хукбонгтуң отряды ийи чүс санны кизи Маниладан барын чүкчө 35

„Англичанирның дайын планнарыңа чангыс-даа англи солдат бербес!“

Англиянын коммунисттик партиязының политикаың комитетинин медеглени

ЛОНДОН. Англияның компартиязынын политикаың комитеди шериг дугуржушкуннары кылары-биле генерал Эйзенхауэрин Англияга келгениңге удуулавышкыны кылган медеглени чарлаан.

Медегелде бижөөни болза: „Бистин чурттувуска америк дайын кыпсыкчыларының тура-соруу хүлээдир дээш Англияге Эйзенхауэр келир деп турар. Ооң келир чорудуу Англияны камгаладыга кандыг-даа хамаарылгазы чок; ооң кара-чангыс сорулгалы болза, англи улуска халап болгаш өлүм болур. Американың белеткеп турары делегейини үш дугаар дайынның Англияны кири дыртары болур. Эйзенхауэр Европада эрги нацистерни чөпсөгөөр планын боттадырып, Американың улуг капитаалың даалгазы эзугаар Барыны Европа чурттарының боо-чөпсөктүг күштерин командьлазын дээш чоруткан.“

Согуз-атланттик эвиледия чөвүлөлиниң декабрь Брюссельге болган сессиязының хүлөөп алганы шитпир болза, Эйзенхауэр ам Англияның бүгү боо-чөпсөктүг күштерин бодунун бүрүн кыналдазында алыры болур. Ол планын боттап дыйрышкыны бис болдурутуптар болуусу американың дужаалы эзугаар англи солдаттары оларның делегейин ийи дугаар дайынның үезинде удуру демисеип турганы нацисттик чаа армияның эвиледия кылдыр тулчушкунче кожо октаптары ол болур.

Европада Эйзенхауэрин дужаалы болгаш Барыны Германияны чөпсөгөөр, ыраки чөөн чүккө Макартурнуң дужаалы-биле Японияны чөпсөгөөр, Американың шериг политикаы шак мындагы. Бо болза—Англияның национал өрге-ажыктарын өскерликчи эзу-биле сатканы ол болур.

Бүгү патриоттар Англияны хостуг, тускай хамаарышпас болдуру дээш, аңаа ынак бүгү кижилер, тайбыңның бүгү талалакчылары ол өскерликчи политикаы үе шавар дээш катыжар ужурулуг.

Франциянын, Италияның, Германияның болгаш Белгияның улустары Эйзенхауэрин дайын политикаыңга удуулавышкыны боттарының күженишкени-биле көргүскөнөр. Олар-биле кады күженини үндүрүп турган дайын планнарын үе шаап болур бис. Англи улус Эйзенхауэрин оларга белеткеп турары аймылдыг чорук-биле кажаанда өптөшпөс деп чүвени ол боду билди алың.

Эйзенхауэр өп чанзын деп негөөр ужурул бүгү англи патриоттарың талазындан, лейбористтик профилели болгаш кооператив шимчээшкенинин талазындан, эрги шериг албаныларың, нелерин болгаш аныктарың талазындан удуулавышкынар илсеп турар.

Американың шериг планнарыңа чангыс-даа англи солдат бербес! Германияны кандыг-даа язы чөпсөгөөс! Совет Эвиледи-биле чугаалажышкынары дораян эгелээр!

(СЭТА).

Австралияда шахтерларның ажил соксадышыкы

СИДНЕЙ. 1949 чылда болган шахтерларның бүгү нини ажил соксадышыкынын соонда Чаа Мурнуу Уэльстиниң штатында 150 шахталарын 92 шахталарыңа ажил соксадышкынары болган

Ажил соксаатканнар боттарының ажил төлөвирин улгатырарын негеп турар.

(СЭТА).

Харысгалгы редактор О. А. ТОЛГАР-ООЛ.

„ВОМСОМД XXX ЧЫЛ ОЮ“ КИНОТЕАТРА
январь 21-де
„Боолуг кизи“
22-де „Ленин октябрьде“
деп кинолар болур.
Эгелээр шактары;
12—2—4—6.15—8—10.